

Leerblad *afleidingen, grondwoorden, voor- en achtervoegsels*

Afleidingen

Een **afleiding** lijkt wel een beetje op een samenstelling. Alleen waar het bij een samenstelling om twee woorden gaat die *afzonderlijk* gebruikt kunnen worden (*tuin + man*), heb je bij een **afleiding** te maken met een deel van het woord dat je **niet zelfstandig** kunt gebruiken.

Bijvoorbeeld bij het woord: *verliefdheid*. *Verliefd* is hier wel een op zichzelf staand woord, maar *-heid* niet.

Meerdere voorbeelden van afleidingen zijn:

onschuldig, leesbaar, vriendelijk, bevrozen, respectloos, ex-president

Die delen die **niet** op zichzelf te gebruiken zijn, zijn **voor- en achtervoegsels**. Je gebruikt deze dus nooit los, maar juist in combinatie met een ander woord!

Grondwoorden

Grondwoorden zijn woorden die je **wel** los kunt gebruiken. Het is de *kortste vorm* van het woord waarvan een afleiding wordt *afgeleid*. Voorbeelden van grondwoorden zijn:

begrip, geluk, mogelijk, boom

Afleidingen bij deze **grondwoorden** zijn bijvoorbeeld:

begripvol, ongeluk of gelukkig, onmogelijk, boompje

Voorvoegsels

Sommige woorden bestaan uit een woord en een **voorvoegsel**.

Bijvoorbeeld: *Plastic flessen kun je heel goed hergebruiken*. **Her** betekent *opnieuw*. **Hergebruiken** is dus opnieuw gebruiken. Een voorvoegsel kan je helpen de betekenis van een woord te vinden.

Veel voorkomende voorvoegsels zijn:

anti- = tegen (*anti*roosmiddel)

non- = niet, zonder (*non*-actief)

on- = niet (*on*natuurlijk)

mis- = verkeerd, fout (*mis*daad)

wan- = slecht, verkeerd (*wan*trouwen)

her- = weer, opnieuw (*her*gebruiken)

ex- = niet meer (*ex*-militair)

mini- = heel klein (*mini*supermarkt)

inter- = tussen twee of meer gebieden (*inter*nationaal)

Achtervoegsels

Sommige woorden eindigen met een **achtervoegsel**. Je kunt de betekenis van een woord met een achtervoegsel vaak zelf raden.

Bijvoorbeeld: *Mijn neef is een beoefenaar van taekwondo*. In *beoefenaar* herken je het woord **beoefen** en het achtervoegsel **-aar**. Een **beoefenaar** van taekwondo is dus iemand die taekwondo beoefent.

Veel voorkomende achtervoegsels zijn:

-aar (beoefena ar)	-atie (repara tie)	-isch (icon isch)
-lijk (gevaar lijk)	-teit (puberte it)	-heid (verliefd heid)
-ing (vorm ing)	-ig (verdriet ig)	-sel (baks el)
-loos (zin loos)	-vol (begrip vol)	-lijks (persoon lijks)

Door het achtervoegsel verandert de betekenis van het woord. Kijk dus altijd goed in de zin wat er precies wordt bedoeld!